

מאמר א' • בתקופות העולם

Mussar · Hebrew with Nikud and a Literal Translation

ON THIS PAGE

This page delves into the deep levels of avodah of Noach and Avraham Avinu, showing how they stood strong against the yetzer hara of their times. While Noach's righteousness was shaped by the spiritual danger of his generation, Avraham Avinu reached a level of pure, independent search for truth, overcoming every obstacle the Satan threw his way. We see how the Nisayon of the Akeidah was the ultimate clarification of Avraham's pure 'lishmah', proving his neshama was completely aligned with Hashem's will.

Nikud and the literal translation are a learning aid prepared by the editor (AI-assisted, pending review), not the sefer's own vowelization.

אמנם, אף שנח צדיק תמים היה וכמו שהעיד עליו הכתוב, הכרח בחירת מדרגתו עדין נשאר לנו בספק.

However, even though Noach was a righteous and wholehearted man, just as the verse testifies about him, the absolute necessity of his choice of spiritual level still remains a doubt for us.

עדין אין אנו יודעים מה היה הגורם לנח שיתנשא על בני דורו ומה הכריחו לזה.

We still do not know what was the cause for Noach that he should elevate himself above the people of his generation, and what forced him to this.

וזה הוא שנחלקו חכמינו זכרונם לברכה בדרשת הפסוק הנזכר לעיל ושאלו:

And this is that which our Sages, of blessed memory, disputed in the exposition of the above-mentioned verse, and they asked:

מה בדורותיו?

What is the meaning of "in his generations"?

חד אמר לשבח, וחד אמר לגנאי,

One said it is for praise, and one said it is for blame,

חד אמר שאלו היה חי בדור אחר,

One said that if he had lived in another generation,

בדורו של אברהם אבינו כל שכן שהיה צדיק,

In the generation of Avraham Avinu, how much more so that he was a tzaddik,

וחד אמר שאלמלי היה בדורו של אברהם אבינו לא היה נחשב לכלום (סנהדרין ק"ח).

And one Sage said that had he been in the generation of Avraham Avinu, he would not have been considered as anything (Sanhedrin 108).

באורן של דברים כן הוא:

The explanation of these matters is like this:

לא שנחלקו האמוראים בעצם צדקתו, מה היתה בערך לצדקת אברהם, אלא מחלקתם היה רק:

It is not that the Amoraim argued about the essence of his righteousness, what it was in comparison to the righteousness of Avraham, but rather their dispute was only:

מפני מה היה צדיק כזה ומה הכריחו לזה.

For what reason was he such a tzaddik, and what forced him to this?

חד אמר הבקוש בעצמו, בקשת ידיעת האמת היא שהכריחו לנח להתנשא על בני דורו שלא לטבע בים התאוות כמוהם,

One said that the seeking itself, the seeking of the knowledge of the truth, is what compelled Noach to elevate himself above the people of his generation, so as not to drown in the sea of lusts like them,

וכל שכן אם היה חי בדורו של אברהם,

And how much more so if he had lived in the generation of Avraham,

כל שכן אלו היה בשעה שלא היה לו מפריעים כאלו היה צדיק יותר,

how much more so if he were in a time when he did not have such disturbances, he would be even more of a tzaddik,

וחד אמר כי בקשת האמת לבד לא היה בכחה להכריח את נח להיות צדיק יותר מבני דורו כי אלו מחמת זה לבד לא היה כל כך צדיק ולא היה נשאר אלא בינוני,

And one said that the search for truth alone would not have had the power to compel Noach to be more of a tzaddik than the people of his generation, for if it were only because of this, he would not have been such a tzaddik and would have remained nothing more than a beinoni,

אלא שנח ראה שבדור כזה,

Rather, Noach saw that in such a generation,

בשעה שבני האדם כל כך נשחתין,

At a time when human beings are so corrupted,

מדוניהם כל כך מגנות, בשעה כזו אי אפשר לבחור "לא בחמין ולא בצוננין אלא בפושרין",

their middos are so very loathsome, at a time like this it is impossible to choose "neither hot nor cold but rather lukewarm",

כי אם לא ישתדל להשיג את המדרגה היותר גבוהה,

For if he does not make an effort to attain the highest level,

ההבל העולמי בהכרח ימשכו מטה מטה ואז גם הפושרין לא ישארו אצלו,

the vanity of the world will of necessity drag him down and down, and then even the lukewarm levels of commitment will not remain with him,

וכיון שכן יכול להיות, אלו היה בדורו של אברהם שאז היה הדור יותר צדיק והסכנה לרוחניותו יותר קטנה,

And since this is indeed possible, had he lived in the generation of Avraham, when the generation was more righteous and the danger to his spirituality was smaller,

אזי היה בוחר במדרגה יותר קטנה.

Then he would have chosen a smaller level.

והדמיון בזה הוא למי שנוסע במרכבת הברזל בכרטיס מסע ממדרגה הראשונה,

And the mashal for this is to one who travels on the iron chariot with a journey ticket of the first class,

כי אם השעה היא שעת שלום וכל העגלות פנויות הן,

For if the hour is an hour of peace and all the wagons are empty,

אזי הנסיעה בהעגלה ממדרגה הראשונה מורה אל עשירות האיש הלזה,

then, traveling in the first-class carriage indicates the wealth of this man,

אולם אם השעה שעת חרום היא,

However, if the hour is an hour of emergency,

כל העגלות ממדרגות הנמוכות הן מלאות חיילים ואנשי-צבא,

All the wagons of the lower ranks are full of soldiers and army-men,

אז אין זה יכול להורות על אמידות הנוסע כיון שמכרח הוא לעשות כן.

Then this cannot indicate the wealth of the traveler, since he is forced to do so.

וזהו מה שאמר חז"ל:

And this is what Chazal, of blessed memory, said:

אלמלא היה חי בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום,

had he lived in the generation of Avraham, he would not have been considered anything,

כיון שההכרח והאי-רצון שלו להשאר בבית הנתיבות שלא לנסע.

Since his absolute necessity and lack of desire to remain in the train station is in order not to travel,

הוא שגרם לו שיסע במדרגה הראשונה,

This is what caused him to travel in the first class,

אולם בעצם הדבר אין שום חלוק כי יהיה איה שיהיה,

However, in the very essence of the matter there is no difference at all, for be it as it may,

מכל מקום הלא נוסע הוא במדרגה הראשונה.

In any case, is he not traveling on the first level?

ולכן "נח איש צדיק תמים הָיָה בְּדֹרֹתָיו".

And therefore, "Noach was a righteous man, perfect in his generations."

תקופת אברהם

The era of Avraham

אחרי שֶׁעָבְרוּ עֲשָׂרָה דורות אשר לא הָיָה בָּהֶם אֶף אֶחָד שֶׁבָּחַר לְהִיט חַיֵּי הָרוּחַ,

After ten generations had passed in which there was not even one who chose to be a life of the spirit,

וְהַדורות הָיוּ מְכֻסִּים בְּעָרְפֶּל חֹשֶׁכֶת הַבְּעֻרוֹת,

And the generations were covered in the fog of the darkness of ignorance,

כְּסוּמָא שֶׁלֹא רָאָה אֹר מִיָּמָיו,

Like a blind man who has never seen light in his days,

מִתּוֹךְ אֶפֶל כָּזֶה הוֹפִיעַ אָדָם אֶחָד אֲשֶׁר רָחַק מֵהֶם מִקְצֵה אֶל קְצֵה:

Out of such darkness appeared one man who was distant from them from one extreme to the other.

כִּבְן שָׁלֹשׁ שָׁנִים הִפִּיר אֶת בּוֹרְאוֹ,

As a child of three years, he recognized his Creator,

אֲבוֹתָיו וּבְנֵי דוֹרוֹ הַמְטָעִים לֹא יָכְלוּ לְהַגְבִּיל אֶת כַּח הַבְּקוּשׁ שָׁלוֹ,

His fathers and the mistaken members of his generation were not able to limit the power of his seeking,

כַּח בְּקִשְׁתְּ הָאֱמֶת הָיָה אֶצְלוֹ כֹּל כֶּה חֹזֶק עַד שֶׁהִכִּיד בְּעַדוֹ וּבְעַד הַהֲרִיגֵל הַיָּשׁוּ,

The power of seeking the truth was so strong within him that it broke through on his behalf and against his old habit,

וְהַנַּחֲתֵת הַקְדוּמוֹת וְדַעוֹת הַנִּפְסְדוֹת שֶׁרָאָה וְשָׁמַע מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ.

and the prior assumptions and corrupt opinions that he saw and heard from all the people of his generation.

בִּקֵּשׁ וּמָצָא, חָקַר וְהָשִׁיג אֶת ה' וְאֶת תּוֹרָתוֹ,

He sought and found, he investigated and attained Hashem and His Torah,

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (יומא כ"ח) קַיָּם אֲבִרָהֶם אֲבִינוּ כָּל הַתּוֹרָה עַד שֶׁלֹא נִתְּנָה,

Just as Chazal said (Yoma 28b), Avraham Avinu fulfilled the entire Torah before it was given,

ולא לבד שהגיע לקיים את מעשה המצוה בפעל,

And not only that he reached the point of fulfilling the actual deed of the mitzvah in practice,

עוד הגיע להשיג את הדבר,

He further managed to grasp the matter,

אשר מכסה מכל בני אדם והוא "חשבון ברור מעשיו",

which is hidden from all human beings, and that is "the accounting of clarifying one's deeds,"

שאמרו חז"ל (פסחים נ"ד) שבעה דברים מכסים מבני אדם,

As Chazal said (Pesachim 54a), "Seven things are hidden from human beings,"

ואחד מהם עומק הדין, ופרש רש"י ז"ל עומק הדין העתידי:

And one of them is the depth of judgment, and Rashi, of blessed memory, explained: the depth of the future judgment.

שהוא חשבון ברור מעשיו,

which is the accounting of clarifying his deeds,

ועל שתי ההשגות הגדולות האלה העידה לנו מעשה העקדה,

And regarding these two great spiritual attainments, the episode of the Akeidah bore witness for us,

שלחם ונצח את השטן בכל הדרכים שרצה להכשילו בהן,

that he fought and defeated the Satan in all the ways that he wanted to make him stumble in them,

כדי להפריעו מכל חלקי המצוה,

in order to disturb him from all parts of the mitzvah,

ועל שניהם הוא אורב להפסידם.

And upon both of them he lies in wait to ruin them.

בראשונה יבוא להכשילו שלא יהא ביכולתו לקיים את עצם מעשה המצוה, אם מנצחו מוטב,

At first, the yetzer hara comes to make him stumble so that it will not be in his ability to fulfill the very deed of the mitzvah; if he defeats him, well and good,

ואם רואה כי לא יכול לנצחו בנסיונותיו להפריעו מעצם מעשה המצוה,

And if he (the yetzer hara) sees that he cannot defeat him with his trials to disrupt him from the very performance of the mitzvah,

יתחיל לבקש תחבולות, איך להרס הלשמה שלו,

he will begin to seek schemes, how to destroy his lishmah (pure motivation for Hashem's sake),

ושונה הוא מין מפריע הראשון מהשני.

And the first type of disturber is different from the second.

בְּשָׁעָה שֶׁבָּא לְהַפְסִידוֹ אֶת עֲצָם מַעֲשֵׂה הַמִּצְוָה,

At the moment that he (the yetzer hara) comes to make him lose the very performance of the mitzvah,

אֲזִי יִשְׁתַּדֵּל לְהַכְבִּיד עָלָיו הַנִּסְיוֹן בְּמַפְרִיעִים קָשִׁים כְּמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם אַרְי בַּחוּץ וְכוּ',

Then he will try to make the nisayon even heavier upon himself with difficult obstacles, just as Shlomo HaMelech, peace be upon him, said, "There is a lion outside," etc.,

אוּלָם בְּשָׁעָה שֶׁבָּא לְהַפְסִידוֹ אֶת הַלְשָׁמָה,

However, at the moment he comes to ruin his l'shma (pure motivation),

אֲזִי יִשְׁתַּדֵּל לְהַקֵּל מֵעָלָיו אֶת הַנִּסְיוֹן בְּכָל מִינֵי פְתוּיִם,

then he will try to ease the nisayon from upon himself with all kinds of persuasions,

כִּי יִשְׁגֶּה מְזֶה כְּבוֹד אוֹ מָמוֹן וְכַדוּמָה מִן הַפְתוּיִים שֶׁמִּבְּאֵר בַּחוּבָת הַלְכָבוֹת בְּשַׁעַר יְחִוּד הַמַּעֲשֵׂה.

because he will attain from this honor or money and the like from the enticements that are explained in the Chovos HaLevavos in the Gate of the Unification of Action.

וּמִצִּינּוֹ שֶׁבִּשְׁנֵי הַדְּרָכִים הָאֵלּוּ בָּא הַשָּׁטָן לְאַבְרָהָם לְלַכֵּד אוֹתוֹ בְּחָרְמוֹ,

And we find that in both of these ways the Satan came to Avraham to trap him in his net,

בְּתַחֲלָה הָעֲמִיד לוֹ נָהָר עַל דֶּרֶכוֹ,

In the beginning, he placed a river in his path,

וְחָשַׁב כִּי בִזָּה יִמְנָעֵהוּ מִלָּלָה לְהֵר הַמִּזְבֵּיחַ,

and he [the Satan] thought that with this he would prevent him from going to Mount Moriah,

אוּלָם אַבְרָהָם אָבִינוּ לֹא הִתְפַּעַל מִהִנָּהָר וְעָנָה לוֹ "אֲנִי בְּתַמִּי אֵלֶּה",

However, Avraham Avinu was not shaken by the river, and he answered it, "As for me, I will walk in my integrity,"

כְּמִבְּאֵר בַּמִּדְרָשׁ עַד שֶׁהִתְפַּלֵּל כִּי בָאוּ מַיִם עַד נַפְשִׁי,

as is explained in the Midrash, until he prayed, "for the waters have come up to my soul,"

וְאַחַר שֶׁרָאָה כִּי לֹא יָכוֹל לְנַצֵּחַ אֶת מַעֲשֵׂה הַמִּצְוָה הַשְׁתַּדֵּל לְהַפְסִיד אֶת הַלְשָׁמָה שֶׁלוֹ לְגַנֹּב מִמֶּנּוּ אֶת הַנִּסְיוֹן לְגַמְרִי,

And after he saw that he could not defeat the actual deed of the mitzvah, he exerted himself to ruin his lishmah, to steal the nisayon from him entirely,

הִגִּיד לוֹ:

He told him:

שִׁמְעָתִי מֵאַחֲרֵי הַפֶּרֶגוּד כִּי הִשָּׂה לְעוֹלָה וְלֹא יִצְחָק לְעוֹלָה,

I heard from behind the curtain that the lamb is for an offering, and Isaac is not for an offering,

וְאֵין כָּאן נִסְיוֹן כָּלֵל, וְכָל מַעֲשִׂיָּהּ הוּא רַק מַעֲשֵׂה חִיצוֹנִיּוֹת לְגַמְרִי,

and there is no nisayon here at all, and all of your action is only an entirely external act,

וְאֵין אַתָּה לוֹחֵם נֶגֶד טִבְעָךָ כָּלּוּם,

and you are not fighting against your nature at all,

כִּי יִמְנָעָהּ ה' מִלְּשַׁחֵט.

For Hashem will withhold you from slaughtering.

עַל זֶה עָנָה לוֹ:

On this, he answered him:

כֹּךְ עֲנִשׁוֹ שֶׁל בֹּדֵאי, שֶׁאִפְלוּ אָמַר דְּבַר אֱמֶת אֵין מֵאֲמִינִים אוֹתוֹ

Such is the punishment of a liar, that even if he says a word of truth, they do not believe him

שֶׁקֶר הַדְּבָר, לֹא שָׁמַעְתָּ מֵעוֹלָם מֵאַחֲרֵי הַפָּרָגוֹד,

The matter is a lie, you have never heard it from behind the heavenly curtain,

כַּמְבָּאָר בַּמִּדְרָשׁ, וְלָכֵן הָיוּ תְּשׁוּבוֹתָיו שׁוֹנוֹת,

as is explained in the Midrash, and therefore his answers were different,

כִּי עַל הַנָּהָר לֹא יָכוֹל לֹמַר אֵלָיו שֶׁקֶר אַתָּה דוֹבֵר,

For regarding the river he cannot say to him, "You are speaking a lie,"

הֲרִי הַנָּהָר לִנְגִיד עֵינָיו וְלָכֵן הָיָה מְכַרְח לְהֵלֵךְ בְּתַמִּימוֹת כֹּךְ צִוָּה לִי הַבּוֹרָא,

behold, the river is before his eyes, and therefore he was forced to walk in simplicity: "so has the Creator commanded me,"

וְאֵין לִי לְהִמָּנֵעַ מִפְּנֵי שׁוֹם דְּבָר,

and I must not hold myself back on account of any thing,

וְעַל טַעֲנַת "שָׁמַעְתִּי מֵאַחֲרֵי הַפָּרָגוֹד" לֹא יָכוֹל לְהֵלֵךְ בְּתַמִּימוֹת,

And regarding the claim of "I heard from behind the curtain" he cannot walk in simplicity,

כִּי אֵל מָה יֵלֵךְ, לְשַׁחֵט אֶת בְּנוֹ?

For to what is he going, to slaughter his son?

הֲלֹא הוּגֵד לוֹ סוֹד הַדְּבָר כִּי רַק נִסְיוֹן הוּא וְלֹא שִׁישְׁחֵט אוֹתוֹ,

Was the secret of the matter not told to him, that it is only a nisayon and not that he should actually shecht him?

וְלָכֵן הָיָה צְרִיךְ לְהִרְגִּישׁ כִּי שֶׁקֶר וְכֹזֵב הַדְּבָר וְלֹא שָׁמַע מֵעוֹלָם,

And therefore he needed to feel that the matter is falsehood and a lie, and that he had never heard it at all,

כך עונשו וכו'.

Such is his punishment, etc.

כמו כן גם עתה ישתדל השטן להפריע את האדם בדרךיו האמורים.

Just so, now too, the Satan will make every effort to disturb a person in his aforementioned ways.

אולם בזה שונה הוא:

However, in this he is different:

בשעה שרצה להפריע את אברהם אבינו נאלץ להעמיד לו נהר על דרכו,

At the hour when he wanted to disrupt Avraham Avinu, he was forced to set up a river on his path,

אבל אנו אין צריך להפריע כל כך גדול,

But for us, there is no need for such a great disturbance,

אצלנו כל דבר קל לנסיין יחשב,

By us, every light matter is considered a nisayon,

ועל מפריעים כאלה בנדאי נוכל לענות "ואני בתמי אלה",

And regarding such disturbers, we can certainly answer, "But as for me, I will walk in my integrity,"

יען כי הנסיונות שלנו המה כחוט השערה לגבי נהר של אברהם,

Because our nisyonos are like a hair's breadth compared to the river of Avraham,

וכן בשעה שבא להפריע את אברהם אבינו מהשלמה היה מכרח להפסיד אותו מדבר אמת שמעתי מאחורי הפרגוד.

And likewise, at the hour that the yetzer hara came to disrupt Avraham Avinu from completing his nisayon, he was forced to make him lose out by saying the untruthful claim, I heard from behind the curtain.

אצלנו אין צריך לכל זה,

By us, there is no need for all of this,

אותנו הוא יכול לפתות גם בדבר שקר,

us he is able to entice even with a matter of falsehood,

כמו להבטיח לנו כבוד או ממון וכדומה,

such as to promise us honor or money and the like,

וּלְפִי שְׁהוּרֹנוֹ חָז"ל אֲדַרְבֵּה זֶה שְׁמִבְטִיחַ לָנוּ הוּא סִבָּה לְהִפְסְדוֹ כִּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חָז"ל כָּל הַמְּחַזֵּר עַל הַגְּדֻלָּה גְּדֻלָּה בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ (עֲרוּבִין י"ג).

And since Chazal have taught us that, on the contrary, this very thing which promises us success is the cause of its loss, just as Chazal said, 'Anyone who seeks after greatness, greatness flees from him' (Eruvin 13b).

וְכָתַב הַגַּר"א שֶׁכֵּן הוּא בְּכָל הַמִּדּוֹת.

And the Gra wrote that so it is with all the middos.

לָכֵן עַל זֶה אֵין צְרִיכִין לָבוֹא אֵלָיו בְּתִשּׁוּבַת שֶׁל "כֹּה עֹנֵשׁוֹ שֶׁל בַּדְּאִי שֶׁאִפְּלוֹ אָמַר דְּבַר אֱמֶת וְכוּ' ",

Therefore, regarding this, we do not need to approach him with the response of "such is the punishment of a liar, that even if he says a word of truth, etc.",

הֲלֵא כָּל פְּתוּיוֹ אֶצְלָנוּ הֵמָּה בְּדִבְרֵי שְׂוָא וְשִׁקָּר.

Are not all of his enticements to us regarding a matter of vanity and falsehood?

אָמֵנָם, הִגַּם שֶׁנִּצָּח לְשֹׁטֵן בְּכָל דְּרָכָיו,

However, even though he has triumphed over the Satan in all of his ways,

אָעֲפ"כּ הָיָה נִשְׁאָר עוֹד מָה שֶׁהָיָה חָסֵר לוֹ,

Even so, there still remained that which he was lacking,

וְהוּא בְּרוּר הַמַּעֲשֶׂה, אַחֲרֵי כָּל הַמַּעֲשִׂים לֹא מָצָא אַבְרָהָם אָבִינוּ עוֹד בְּרוּר כִּי הוּא מְסוּר לַעֲשׂוֹת רְצוֹן ה' בְּלִי שׁוּם נִטְיָה דְּקָה מִן הַדְּקָה,

And this is the clarification of the deed: after all the deeds, Avraham Avinu did not find any further clarification that he is dedicated to doing the will of Hashem without any leaning, even the thinnest of the thin,

כִּי מִי יוֹדֵעַ הָרָצוֹן הָרָאוּשׁוֹן שֶׁסָּבַב לוֹ שִׁילָה לַעֲקֹד אֶת יִצְחָק בְּנוֹ,

For who knows the initial desire that brought it about for him that he should go to bind Yitzchak his son,

כִּי מָה יוֹכֵל לַעֲשׂוֹת כִּי אֵף אִם לֹא יִשְׁחַט הוּא,

For what can he do, since even if he himself does not slaughter,

לֹא יִפְלֹט מִן הַמִּיתָה מִצַּד אַחֵר,

he will not escape from death from another side,

כִּי הִרְבֵּה שְׁלוּחִים לְמָקוֹם וְגַם מִפְּנֵי שְׁהִרְגִישׁ טִבְעוֹ בְּמִקְצַת שְׁאֵחָז"ל שֶׁזָּלְגוּ עָלָיו דְּמָעוֹת (ב"ר נו').

For Hashem has many messengers, and also because he felt his nature to some extent, as Chazal of blessed memory said, that tears dripped upon him (Bereishis Rabbah 56).

וְאֵין לוֹ מְזִה בְּרוּר עַל מִצְפוּנוֹ הַיָּשָׁר לְאִלְקִינוּ,

and he has no clarification from this regarding his inner conscience, the uprightness before his G-d,

עד שאמר לו המלאך אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה,

until the malach said to him, "Do not stretch out your hand against the lad, and do not do anything to him,"

ופרשו חז"ל שבקש לכל הפחות להוציא ממנו דם,

And Chazal explained that he sought, at the very least, to draw blood from him,

לכן אמר לו אל תעש לו מאומה אחר שבקש כל ימיו ברור הלשמה,

Therefore He said to him, "Do not do anything to him," after he had sought all his days the clarification of the lishmah (pure motivation for Hashem's sake),

מצא פה מקום לברר, כיון שאמר לו המלאך אל תשלח ידך אל הנער,

He found here a place to clarify, since the malach said to him, "Do not stretch out your hand against the lad,"

והיה לו שני צווים, לשחט ולא לשחט,

And he had two commandments, to slaughter and not to slaughter,

ובחר בהצווי הראשון לשחט,

and he chose the first commandment, to slaughter,

בזה ברר את הלשמה שלא נמצא בתוכו שום טבע המעכבו לקיים את דבר ה',

With this, he clarified his lishmah, showing that there is not found within him any nature that holds him back from fulfilling the word of Hashem,

ואם בחר בהצווי השני שמא נטיתו גרמה לו שיתאים עם הצווי ולא מחמת הצווי בלבד,

And if he chose the second commandment, perhaps his personal leaning caused him to agree with the commandment, and not solely because of the commandment itself,

ומה שרצה לשחט מקדם שמא הוא מפני הטעמים שזכרנו,

And as for that which he wanted to slaughter beforehand, perhaps it is because of the reasons that we have mentioned,

ולמען הנכח בברור כי אין לו שום רצון ראשון המסיע אותו לשחט וכן שאין לו שום דבר הִכְרָחִי אֲשֶׁר על ידו הוא מכרח לבחור מה שבחר לו הבורא,

And in order to be proven with clarity that he has no prior will that assists him to slaughter, and likewise that he has no compelling factor by which he is forced to choose what the Creator chose for him,

וכן גם אין לו שום נטיה שתתאים עם הצווי שלא לשחט,

And likewise, he also has no inclination whatsoever that would align with the command not to slaughter,

אחרי ששמע הצווי שלא לשחט,

After he heard the command not to slaughter,

בְּחֵר בְּהִצּוּי הָרִאשׁוֹן.

He chose the first commandment.

וְעַתָּה אֵין כָּאן הַטְּעָמִים הַנּוֹכָרִים לְעִיל,

And now, these above-mentioned reasons are not present here,

יַעַן כִּי הַבּוֹרֵא סָלַק מִמֶּנּוּ הַצּוּי,

Because the Creator removed the commandment from him,

וּמִצְוָא אַז גַּם כֵּן שָׁאִין טְבָעוּ מִפְּרִיעַ לוֹ לְקִיּוֹם הַמִּצְוָה כָּלֵל,

and he will then find as well that his nature does not disturb him from the fulfillment of the mitzvah at all,

וְלָכֵן אָמַר לוֹ ה' עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי יִרְא אֱלֹקִים אֶתָּה מִזֶּה גּוֹפָא הָיִיתָ לִירְא אֱלֹקִים,

And therefore Hashem said to him, "Now I know that you are a G-d-fearing man," meaning that from this very thing itself, you became a G-d-fearing man,

כִּי עַד עַכְשָׁיו הָיִיתָ יִרְא הַשֵּׁם בְּכַח וְהָיָה חֹסֵר לָךְ הַבְּפֻעַל כְּמוֹ שֶׁיִּחְסַר לְנַעַר הַקָּטָן שֶׁיִּגְדֵּל אִף שֶׁבִּכְחוֹ לְגִדּוֹל בְּכָל זֹאת לְשַׁעֲתוֹ הֲלֹא קָטָן הוּא,

For until now you were a fearer of Hashem in potential, and you were lacking the actualization, just as is lacking to the young lad who will grow up, even though it is in his potential to grow, nevertheless for his present moment, is he not small,

אוּלָם עַכְשָׁיו בִּרְרַת מַעֲשִׂיהָ וְהָיִיתָ לִירְא אֱלֹקִים בְּפֻעַל.

However, now you have clarified your deeds and have become one who fears Elokim in actual practice.

עוֹד נִתְבָּרַר מִזֶּה מַדְרָגָתוֹ כִּי לֹא הָיָה צְרִיךְ לְעֶזֶר הַשֵּׁם,

Furthermore, his level was clarified from this, that he did not need the help of Hashem,

כְּמוֹ שֶׁהָעֵידָה עָלָיו הַתּוֹרָה אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵי וְכוּ',

Just as the Torah testified concerning him, "before Whom I walked," etc.,

שֶׁלֹא הָיָה צְרִיךְ סֵעַד לְתַמְכוּ,

that he did not need a support to sustain him,

כִּי אִלְמָלָא כַח הָרַע פָּעַל עָלָיו בְּמִקְצַת וְהָיָה צְרִיךְ עֶזֶר הַשֵּׁם,

For if the power of evil did not affect him in some measure, and he required the help of Hashem,

אִם כֵּן הָרִי אֵין לָךְ עֶזֶר הַשֵּׁם גְּדוֹל מִזֶּה שֶׁצֻּוּה לֹא שְׁחַט,

If so, behold you have no greater help of Hashem than this, that He commanded him not to slaughter,

וּבְכָל זֹאת אִף לְאַחַר הַצּוּי הָיָה בּוֹחֵר לְעַצְמוֹ הַצּוּי הָרִאשׁוֹן,

And nevertheless, even after the commandment, he would have chosen for himself the first commandment,

וְלָכֵן אָמַר לוֹ הַמַּלְאָךְ "וְלֹא חָשַׁכְתָּ" פְּרוּשׁ וְלֹא חָשַׁכְתָּ אֶתָּה,

And therefore the malach said to him, "and you have not withheld"—meaning, you yourself did not withhold,

עַל יְדֵי בְּחִירַתְךָ בְּצֻוֵּי הַשְּׁחִיטָה,

Through your choosing the commandment of ritual slaughter,

לֹא חָשַׁכְתָּ אֶת בְּנֶךָ מִצִּדְּךָ רַק מִמֶּנִּי מִצִּדִּי.

You did not withhold your son from your side, but only from Me, from My side.

תְּקופַת מַעֲמַד הַר סִינַי

The era of the standing at Mount Sinai

אִם שְׂאֵבֵרָהֶם אָבִינוּ בְּעֶצְמוֹ כָּבֵד הִגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּל כֹּךְ גְּבוּהָה עַד שֶׁכַּח הָרַע לֹא הָיָה יָכוֹל לַפְעֵל עָלָיו
לְהַכְרִיחוֹ הַפּוֹחַ הַשֶּׁכֶל הַפְּשוּט,

Even though Avraham Avinu himself had already reached such a high madreigah that the power of evil was not able to act upon him to force him against simple intellect,

בְּכָל זֹאת עֲדִין לֹא הִגִּיעַ לְמַדְרֵגַת אָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטָא,

Even so, he has still not reached the level of Adam HaRishon before the sin,

לְהִיּוֹת שֶׁכָּלוּ שֶׁכֶל פְּשוּט מִמֶּשׁ,

to become entirely pure, simple intellect, literally,

לָכֵן מֵצִינוּ בְּאַבְרָהָם אָבִינוּ שֶׁזָּלְגוּ עֵינָיו דְּמָעוֹת בְּשַׁעַה שֶׁלָּקַח אֶת הַמַּאֲכָלֶת לְשַׁחֵט אֶת בְּנוֹ,

Therefore we find by Avraham Avinu that his eyes dripped tears at the hour that he took the knife to slaughter his son,

אֲלֹא שֶׁכַּח הַשֶּׁכֶל שֶׁלוֹ הָיָה כָּל כֹּךְ חֲזָק,

Rather, the power of his intellect was so strong,

עַד שֶׁכָּל מַפְרִיעַ שֶׁהָיָה מִתְנַגֵּד לוֹ הָיָה יָכוֹל לְנַצְחוֹ בְּשֶׁכֶלוֹ,

to the point that any obstacle that would oppose him, he was able to conquer it with his intellect,

כְּמוֹ שֶׁרָאִינוּ בְּמַעֲשֵׂה הָעֶקְדָּה.

Just as we have seen in the episode of the Akeidah.

אֲבָל מֶה שֶׁנוֹגֵעַ לְפָנִימִיּוֹת הַטֶּבַע,

But regarding what touches upon the innerness of one's nature,

כְּמוֹ זֵלִיגַת הַדְּמְעוֹת, זֶה הָיָה נִשְׁאָר אַצְלוֹ,

Like the dripping of the tears, this would have remained with him,

מֵאַחַר שֶׁלֹּא הָיָה שְׂכָלוֹ שֶׁכָּל פְּשוּט כָּל-כֶּף כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּאָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטָא.

Since his intellect was not such a simple, pure intellect as it was in Adam HaRishon before the sin.

בְּאִפֵּן כִּזֶּה הָיָה נִמְשָׁךְ מִצֵּב חַיֵּי הָרוּחַ שֶׁל אָדָם הַמְּעֻלָּה, כְּמוֹ שֶׁם וְעֵבֶר וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל, מְשָׁךְ כִּמְהָ וְכִמְהָ דּוֹרוֹת.

In such a manner, the state of the spiritual life of the elevated man, like Shem and Ever and the tribes of Hashem, would have continued for the duration of many generations.

אוּלָּם אִף אֶחָד מֵהֶם לֹא הִגִּיעַ לְמִדְרַגַּת אָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטָא,

However, not even one of them reached the level of Adam HaRishon before the sin,

הַזִּוְהָמָא שֶׁהִטִּיל בָּהֶם הַנָּחֵשׁ לֹא סָרָה וְלֹא נִמְחָה עַד שְׁעֵת מִתֵּן תּוֹרָה.

The filth that the serpent cast into them did not depart and was not wiped away until the hour of the giving of the Torah.

אוּלָּם בְּשַׁעֲת מִתֵּן תּוֹרָה הִגִּיעוּ לְמִדְרַגָּה כָּל-כֶּף גְּבוּהָה,

However, at the time of the giving of the Torah, they reached such a high level,

עַד שֶׁפִּסְקָה זִוְהָמָתָם לְגִמְרֵי וְנִעְשׂוּ כְּמוֹ אָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטָא.

until their spiritual impurity ceased completely, and they became like Adam HaRishon before the sin.

וְהַמִּדְרָגָה הַהִיא הִשְׁיִגוּ בְּעֵת שֶׁהִקְדִּימוּ נַעֲשֶׂה לְנִשְׁמָה מִפְּנֵי שֶׁאֵז הַחֲלִיטוֹ בְּעֶצְמָם לְהִתְחִיל לְחַיּוֹת עַל פִּי צוּי הַבּוֹרָא בְּלִי שׁוּם פְּשָׁרָה כָּלֵל,

And that level they attained at the time they preceded 'we will do' to 'we will hear,' because then they resolved within themselves to begin to live according to the command of the Creator without any compromise at all,

וְשֶׁלֹּא יִבְחָרוּ זֵוִלֵּת מַה שֶׁתִּבְחַר לָהֶם הַתּוֹרָה וְלֹא יִפְקְּקוּ כָּלֵל בְּדִבְרָה,

and that they should not choose anything other than what the Torah chooses for them, and they should not doubt the matter at all,

אִם לְקַבֵּל הַתּוֹרָה אוֹ שֶׁלֹּא לְקַבֵּל,

whether to accept the Torah or not to accept,

לַעֲשׂוֹת אוֹ שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת.

To do or not to do.

עַל עֲצָם הַמַּעֲשֶׂה אָמְרוּ "נַעֲשֶׂה",

Regarding the actual deed itself, they said, "We will do,"

וּפְרוּשׁוֹ, אָנוּ מוֹכְנִים לַעֲשׂוֹת רְצוֹן ד',

And its explanation is: we are ready to do the will of Hashem,

כמו שהמלאך מוכן לעשות בלי שום דרישה וחקירה כלל,

Just as the malach is ready to act without any demand or investigation at all,

ועקר השמיעה הוא רק לברר איך לעשות.

And the main point of hearing is only to clarify how to act.

ולכן בפעם שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה:

And therefore, at the hour when Yisrael preceded 'we will do' to 'we will hear,' a heavenly voice went forth and said:

"מי גלה להם רו זה" (שבת פ"ח).

"Who revealed to them this secret?" (Shabbos 88a).

זאת אומרת, מי גלה להם אותו המפריע הגדול להשגת השלמות,

This means, who revealed to them that great obstacle to the attainment of perfection,

הלא הוא מה שמבקש האדם תמיד ה"נשמע" קדם ה"נעשה",

Is this not what a person always seeks, the "we will hear" before the "we will do",

והקירתו מקדם אם צריכים אם לא,

and his investigation beforehand whether they are needed or not,

הרעשות או לא, וחששתו שמא יגיע לו רעה מזה או שמא לא יוכל לחיות על דרך זו.

whether there will be commotions or not, and his fear lest harm will come to him from this, or lest he will not be able to live in this way.

מי גלה להם שכדי לעמד על מדרגת אדם הראשון קדם החטא בלי שום נגיעה טבעית ונטיה רצונית מה לקבל ומה שלא לקבל,

Who revealed to them that in order to stand upon the level of Adam HaRishon before the sin, without any natural self-interest or willful inclination regarding what to accept and what not to accept,

אלא כמו שכל פשוט מוכן לעשות רצון קונו,

but rather, just as it is simple and obvious that one is ready to do the will of his Creator,

ובכדי שמדרגה זו לא תשנה לעולם,

And in order that this level should never be changed,

צריך האדם להשריש בעצמו יסוד זה להקדים ה"נעשה" קדם לה"נשמע" ושלא ישאל כלום הלקבל אם לא,

A person must deeply root within himself this foundation, to precede "we will do" before "we will hear," and that he should not ask at all whether to accept or not,

לא מנה ולא מקצתה, אלא שימסר עצמו לבחור בכל מה שבחרה בו התורה ושיבקש להבין רק איך לעשות.

Not a bit of it and not a fraction of it, but rather that he should hand himself over to choose in everything that the Torah has chosen, and that he should seek to understand only how to do.

ובזה השיגו המדרגה הגבוהה כמו אדם הראשון קדם החטא, כי מיד שהקדימו נפסקה זיהומתם לגמרי.

And through this they attained the lofty level like Adam HaRishon before the sin, because immediately when they came first, their spiritual impurity ceased completely.

WHAT TO TAKE FROM IT

To apply this in our daily avodah, we must realize that the yetzer hara tries to ruin our mitzvos either by stopping us from doing them or by ruining our 'lishmah' with thoughts of honor and self-interest. We must strive for truth and push through small daily challenges with simple, pure emunah, saying 'I will walk in my integrity.' By working on our inner motivations, we can elevate our actions to be truly for the sake of Heaven.